

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รักความเป็นไทย โดยใช้ศิลปะ การแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน	
ผู้วิจัย	ศุภวรัญญา น้อยประดิษฐ์	ปริญญา ค.ม. (หลักสูตรและการสอน)
กรรมการที่ปรึกษา	ดร.ศักดิ์พงศ์ หอมหวล ดร.สมบัติ ฤทธิเดช	ประธานกรรมการ กรรมการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2553

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สำรวจความต้องการ การนำศิลปะการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน สำหรับใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในโรงเรียนบ้านหนองปลิง 2) เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รักความเป็นไทยของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองปลิง โดยใช้ศิลปะการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในงานวิจัย ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองปลิง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 9 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย 1) ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 9 คน 2) ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 6 คน 3) คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านหนองปลิง จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แบบสำรวจความต้องการ การนำศิลปะการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน สำหรับใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในโรงเรียน 2) เทคนิคสุนทรียสนทนา 3) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องเชิงเก็บเห็ด จำนวน 6 ชั่วโมง และกำหนดการสอนนาฏศิลป์พื้นบ้าน เรื่อง เชิงกลองยาว จำนวน 6 ชั่วโมง 4) แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รักความเป็นไทย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยสำรวจความต้องการการนำศิลปะการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน สำหรับใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในโรงเรียน จัดวงสุนทรียสนทนา กำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ออกแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้/กำหนดการจัดการเรียนรู้ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ และประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. การสำรวจความต้องการ การนำศิลปะการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านสำหรับจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้ตอบแบบสำรวจมีความต้องการดังนี้ 1) ระดับมากที่สุด จำนวน 4 รายการ คือ มีส่วนร่วมในการเลือกการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านสำหรับจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในโรงเรียน เรียนรู้ศิลปะการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านที่มีในท้องถิ่น เรียนรู้ศิลปะการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน โดยภูมิปัญญาท้องถิ่น และเรียนรู้ศิลปะการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านเพื่ออนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมของท้องถิ่นตามลำดับ 2) ระดับมาก จำนวน 5 รายการ คือ เรียนรู้ศิลปะการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน ให้โรงเรียนจัดตั้งชุมนุมหรือชมรมนาฏศิลป์ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษและมีความสนใจด้านนาฏศิลป์ ได้ร่วมกิจกรรมเพิ่มเติมในเวลารว่างหรือนอกเวลาเรียน เผยแพร่ศิลปะการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน เรียนรู้ศิลปะการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน โดยครูผู้สอนในโรงเรียน และเรียนรู้ศิลปะการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน โดยครูผู้สอนนาฏศิลป์ร่วมมือกับภูมิปัญญา ท้องถิ่นเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ ตามลำดับ

2. ผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รักความเป็นไทย โดยใช้ศิลปะการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน พบว่า นักเรียน มีมารยาทงามแบบไทย มีสัมมาคารวะและร่วมอนุรักษ์-เผยแพร่วัฒนธรรมไทย พัฒนาขึ้นทุกคน กล่าวคือ นักเรียนมีผลการประเมินระดับดีเยี่ยม จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 77.78 ระดับดี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 และผลการวิจัยทำให้ได้กระบวนการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รักความเป็นไทยโดยใช้ศิลปะการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน ที่เรียกว่า กระบวนการพัฒนาแบบ 5 ร่วม คือ 1) ร่วมคิด โดยการใช้เทคนิคสุนทรียสนทนาเป็นเครื่องมือในการระดมความคิดเพื่อค้นหา การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งได้ข้อสรุปว่านาฏศิลป์พื้นบ้านที่จะใช้สอนพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รักความเป็นไทย มี 2 เรื่อง คือ เชื้อเก็บเห็ด และเชิงกลองยาว 2) ร่วมวางแผน โดยผู้วิจัยและครูภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกันกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้/ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ว่าจะสอนอย่างไร ใช้สถานที่ใดในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งได้ข้อสรุปว่า เรื่องเชื้อเก็บเห็ดให้ผู้วิจัยเป็นผู้สอนและจัดการเรียนการสอนที่โรงเรียน โดยจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในกิจกรรม การเรียนรู้ เรื่องเชิงกลองยาว ให้ครูภูมิปัญญาเป็นผู้สอน โดยไม่ต้องจัดทำแผนการสอนทำเพียงกำหนดการสอนว่าจะให้สอนวันไหน เวลาใด กี่ชั่วโมง 3) ร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยและครูภูมิปัญญาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ หลังเสร็จกิจกรรมการ

เรียนรู้แต่ละครั้ง จะร่วมกันสนทนาถึงสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งพบว่าทำให้ครู
ภูมิปัญญาท้องถิ่นจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยอิสระ ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปด้วย
ความราบรื่น และผ่อนคลาย ผู้สอนและผู้เรียนมีความสุข การสอดแทรกคุณลักษณะอัน
พึงประสงค์นั้น สังเกตเห็นครูภูมิปัญญาท้องถิ่นปฏิบัติตนเป็นแม่แบบที่ดี ใช้ความเป็น
กัลยาณมิตร ความเป็นญาติ ความรักความผูกพัน สอนมารยาทควบคู่กับการรำยาได้
บรรยากาศอันอบอุ่น 4) ร่วมอบรมบ่มเพาะ โดยผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษา
โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ปกครอง ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น และคณะกรรมการสถานศึกษาฯ ร่วมกัน
อบรมสั่งสอนบุตรหลานหรือเมื่อพบบุตรหลานมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม จะให้คำแนะนำ
ว่ากล่าวตักเตือนทันที 5) ร่วมประเมิน คือ ทุกฝ่ายร่วมกันสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน
ทั้งพฤติกรรมในโรงเรียน และในชุมชน ขณะที่นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์และร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น
โดยมีการประเมินเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

Title : The Development of Desirable Characteristics, Love of Thainess Using Local Folk Dance.

Author : Supawan Noipradit

Degree : M.Ed. (Curriculum and Instruction)

Advisors : Dr. Sakpong Homhuan

Chairman

Dr. Sombat Rittidet

Committee

Rajabhat Maha Sarakham University, 2010

ABSTRACT

The purposes of this research study were to 1) survey on needs of using local folk dance for learning activity of Ban Nongpling School, and 2) develop desirable characteristics, love of Thainess of students at Ban Nongpling School through local folk dance. The target group was selected by purposive sampling. They were students in Pratom Suksa 5 at Ban Nongpling School, under the office of Maha Sarakham Educational Service Area 1 in the first semester, totally 9 persons. The information resource included 1) 9 parents of Pratom Suksa 5 students, 2) 6 local intellectual teachers, and 3) 9 commission of Ban Nongpling School. The research instruments were 1) needs inventory, 2) Aesthetic discussion, 3) lesson plan on Seng Kebhed folk dance, totally 6 hours and outline of learning on Seng Klongyao folk dance, totally 6 hours, and 4) desirable characteristics, love of Thainess assessment form. Data

collection investigated by surveyed the needs on using local folk dance for learning activity, established aesthetic discussion, arranged approach of learning activity, designed learning activity, prepared lesson plan/outline of learning, prepared learning activity, and evaluated the desirable characteristics. The statistics used were arithmetic mean, percentage, and standard deviation.

The research findings were as the following;

1. The results of needs survey on using local folk dance for learning activity, revealed needs of the respondents at 1) the most level on 4 categories that were participation

on selecting of local folk dance for learning activity, learn the local folk dance performing in local area, learn the local folk dance with local intellectual, and learn the local folk dance for conservation of local culture and heritage, respectively. 2) High level were indicate on 5 categories that were learn local folk dance for build up good relationship between school and community, require the school to provide dance assembly or community to promote and develop the students who have talent and interested in dance to participate in leisure time or part time, publicize the local folk dance and learn local folk dance with teacher in school, and learn local folk dance with the cooperation of teacher and local intellectual, respectively.

2. The development of desirable characteristics, love of Thainess using local folk dance resulted that students all improved their Thai manner, polite, and cooperative in conservation and publicize Thai art and culture. There were 7 students, 77.78 percent were evaluated at excellent level and 2 students, 22.22 percent were indicated at good level. These results lead the process of desirable characteristics development, love of Thainess by using local folk dance which called the 5 cooperation of development process consisted 1) Thinking cooperation by aesthetic discussion technique for brain storming on method acquiring in desirable characteristics development. The conclusion was there were 2 local folk dances learning provided in order to develop the desirable characteristics that were Seng Kebhed and Seng Klongyao. 2) Planning cooperation by the researcher and the local intellectual teachers together determined an approach for leaning activity/ designed learning activity concerned how to teach and where should learning activity take place. The conclusion was the researcher decided to teach Seng Kebhed in school and prepared lesson plan inserting desirable characteristic into the activity. On the other hand Seng Klongyao was taught by the local intellectual teachers without lesson plan, prepared only the outline of learning which scheduled of date, time, and hours of learning. 3) Learning activity cooperation which the researcher and the local intellectual teachers taught according to the lesson plan. After teaching was a discussion on the situation of learning activity. There was found the independent learning activity of the local intellectual teachers provided smooth and relaxed leaning, concurrently with the happiness of teachers and students. The local intellectual teachers inserted the desirable characteristics by demonstrated themselves as a

good model, used friendship, relation, and love to teach Thai manner along with dancing under the worm atmosphere. 4) Teaching cooperation by stakeholders especially parents, intellectual teachers, the school commission together taught their children. If they found bad behave, they had suggested and blamed immediately. And 5) Evaluation cooperation referred to all part of community cooperated observed students' behavior both in school and in the community. In the same time, students had interaction with the others and continued regularly evaluation.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY